

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ, ΑΓΑΘΗ,

ΕΔΩΞΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΩΣ ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ,"

ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ

ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΑ 2019

**Παρασκευή 3 Μαΐου – Κυριακή 12 Μαΐου
στη Νέα Τραπεζούντα Πιερίας**

Τις καθιερωμένες εκδηλώσεις των «ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΩΝ» θα διοργανώσει και φέτος ο σύλλογός μας ο «Αλέξανδρος Υψηλάντης», με την συνεργασία των τοπικών φορέων και του Σκακιστικού Ομίλου Κατερίνης.

Τα «ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΑ» 2019 είναι αφιερωμένα στη συμπλήρωση των εκατό (100) χρόνων από την Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού, και κύριος ομιλητής των εκδηλώσεων θα είναι ο κ. Θωμάς Αλεξιάδης, Διδάκτωρ Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού Α.Π.Θ., Θεολόγος, Συγγραφέας

Οι εκδηλώσεις θα ξεκινήσουν την Παρασκευή 3 Μαΐου εορτή της Ζωοδόχου Πηγής και θα λήξουν την Κυριακή 12 Μαΐου.

Το πρόγραμμα των φετινών εκδηλώσεων είναι το εξής:

Παρασκευή 3 Μαΐου

Εορτή της Ζωοδόχου Πηγής

08:00 Πανηγυρική Θεία Λειτουργία στον Ι. Ναό Ζωοδόχου Πηγής.

18:30 Αυγομαχίες παιδών – ενηλίκων

Χώρος: Κεντρική πλατεία Νέας Τραπεζούντας.

20:15 Επίσημη έναρξη εκδηλώσεων

20:30 Προβολή του ντοκιμαντέρ «Η μπάντα» του δημοσιογράφου Νίκου Ασλανίδη, βασισμένο στην αληθινή ιστορία του μοναδικού επιζήσαντα από τη φιλαρμονική ορχήστρα της Κερασούνας.

21:30 Ποντιακά άσματα-μοιρολόγια από τους μουσικούς του συλλόγου, Αλέξανδρο Αλχαζίδη και Βαγγέλη Παραδεισόπουλο.

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Συλλόγου.

Σάββατο 4 Μαΐου

20:30 Ομιλία-Διάλεξη με θέμα:

«Τα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας της Αμάσειας»

Ομιλητής: Δρ. Θωμάς Αλεξιάδης, Διδάκτωρ Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού Α.Π.Θ.

21:15 Απονομή Βραβείων «Αλέξανδρος και Δημήτριος Υψηλάντης».

21:30 Ποντιακά μουσικά άσματα αφιερωμένα στην Γενοκτονία των Ποντίων από την Βυζαντινή-Παραδοσιακή Χορωδία του Συλλόγου.

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Συλλόγου.

Κυριακή του Θωμά 5 Μαΐου

7:30 Πανηγυρική Θεία Λειτουργία στον Ι.Ναό Αποστόλου Θωμά.

10:30 Αποκαλυπτήρια Κενοταφίου Μνημείου εις μνήμην των Οφίτικης καταγωγής θυμάτων της Ποντιακής Γενοκτονίας και των Σταλινικών Διώξεων στην πρώην Σοβιετική Ένωση.

11:00 Ταφικό Έθιμο: Αναβίωση του εθίμου όπως γίνονταν στον ιστορικό Όφι του Πόντου

Χώρος: Κοιμητήρια Νέας Τραπεζούντας

20:30 Ποντιακή θεατρική παράσταση από την θεατρική ομάδα της Ένωσης Ποντίων Ωραιοκάστρου και Φίλων Θεσσαλονίκης, με το έργο του Δημήτρη Παρασκευόπουλου «Φώταγας» σε σκηνοθεσία Γιάννη Γεωργιάδη.

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Συλλόγου

Κυριακή 12 Μαΐου

10:30 Έναρξη ανοικτού τουρνουά γρήγορου σκακιού (Rapid) αξιολογημένο από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Σκακιού, σε συνεργασία με την Ε.Σ.Σ.ΚΕ.ΔΥ.Μ, τον Σκακιστικό Όμιλο Κατερίνης και τον Σκακιστικό Όμιλο του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Κατερίνης.

17:30 Λήξη τουρνουά σκακιού - απονομή μεταλλίων-κυπέλλων στους νικητές-νικήτριες.

18:30 Λήξη των εκδηλώσεων «ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΑ 2019»

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Συλλόγου.

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Αρ. Φύλλου 130 - Ιανουάριος - Φεβρουάριος (Καλαντάρης - Κούντουρας) 2019

Εκδήλωση κοπής της βασιλόπιτας του Συλλόγου μας

Απονομή του Βραβείου «Χρήστος Τερζίδης»

Την καθιερωμένη εκδήλωση κοπής της βασιλόπιτας του, πραγματοποίησε ο σύλλογός μας ο «Αλέξανδρος Υψηλάντης» το Σάββατο 26 Ιανουαρίου στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του στη Νέα Τραπεζούντα.

Η εκδήλωση αυτή όπως είναι γνωστό είναι η εναρκτήρια εκδήλωση της νέας χρονιάς, και πραγματοποιείται με κάθε επισημότητα και με μεγάλη οργανωτική ευθύνη από πλευράς του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, από καθιέρωσης της από αρχές της δεκαετίας του 1980.

Τοπικοί άρχοντες, εκπρόσωποι συλλόγων και φορέων, μέλη και φίλοι του συλλόγου μας, και φυσικά πολλοί κάτοικοι της Νέας Τραπεζούντας τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με τους οίς οίς οι οποίοι ευλόγησαν και έκοσε-βαστούς πατέρες, Σείταριδη ψαν την βασιλόπιτα. Χρήστο και Σταυριανίδη Δημήτριο

Συνέχεια στη σελ. 4-5

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΜΑΣΕΙΑΣ

Στην πάντοτε φιλόξενη και εμπειριστατωμένη Εφημερίδα του Συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης» Νέας Τραπεζούντας "Οφίτικα Νέα", πριν από λίγο καιρό εγκαινιάσαμε μια σελίδα με τον τίτλο "Εκκλησιαστικές σελίδες του Πόντου" με σκοπό την παρουσίαση της εκκλησιαστικής ιστορίας του ελληνικού, μαρτυρικού και ιστορικού Πόντου. Την αρχή την κάναμε με την παρουσίαση της Ιστορικής Μητροπόλεως Τραπεζούντας, της κεντρικής θα λέγαμε Μητροπόλεως όλου του Πόντου. Σήμερα, θα θέλαμε να παρουσιάσουμε μια άλλη Ιστορική Μητρόπολη της περιοχής του Πόντου, η οποία διαδραμάτισε και αυτή σπουδαίο και σημαντικό ρόλο στην πορεία της Ρωμηοσύνης σε εκείνα τα ευλογημένα χώματα.

Η Αμάσεια, τουρκιστί amasya, είναι μια πόλη νοτίως της Αμισού (Σαμψούντα). Η Αμάσεια, είναι χτισμένη στις όχθες του ποταμού Ίριος. Είναι η πατρίδα του αρχαίου γεωγράφου Στράβωνος που είπε: "Εστιν ούν Ελλάς και η Μακεδονία".

Στην αρχαιότητα, η Αμάσεια υπήρξε η πρωτεύουσα του Βασιλείου του Πόντου μέχρι το 183 π. Χ., ενώ από το έτος εκείνο πρωτεύουσα έγινε η Σινώπη. Το 70 π. Χ. η πόλη καταλήφθηκε από τους Ρωμαίους. Κατά την Βυζαντινή περίοδο, η Αμάσεια έγινε η πρωτεύουσα της επαρχίας Ελενοπόντου. Ως τέτοια αναφέρεται και στον "Σύνδεσμο του Ιεροκλέους" ενός έργου του 6ου αιώνας μ.Χ. μεταξύ των επτά πόλεων της επαρχίας Ελενοπόντου.

Η Αμάσεια καταστράφηκε από σεισμό στις αρχές του 6ου αιώνας. Ανοικοδομήθηκε όμως από τον μεγάλο Αυτοκράτορα Ιουστινιανό. Στα τέλη του 11ου αιώνας μ. Χ. καταλήφθηκε από τους Σελτζούκους και εντάσσεται στο Κράτος του Σουλτανάτου των Ρούμ ή του Ικονίου, ενώ το 1392 κυριεύτηκε από τους Οθωμανούς.

Στην διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, και κατά την ελληνική αποβίβαση του 1919, η Αμάσεια έγινε το κέντρο φοβερών διώ-

ξεων τόσο του Ρωμαϊκού, όσο και του Αρμενικού πληθυσμού. Πολλοί κάτοικοι καταδικάστηκαν και απαγχονίστηκαν στα "Δικαστήρια της ανεξαρτησίας" τουρκιστί "istiklal mahkemezi" που οργανώθηκαν από το Εθνικό Κίνημα της Τουρκίας. Μεταξύ των θυμάτων ήταν και οι μαθητές και οι καθηγητές του αμερικανικού Κολλεγίου Ανατόλια.

Στις αρχές του 20ου αιώνας, η πόλη της Αμασείας αριθμούσε 42.000 κατοίκους από τους οποίους οι 2.000 ήταν Έλληνες. Σήμερα ο πληθυσμός της Αμασείας ανέρχεται στους 100.000 κατοίκους.

Στην Αμάσεια και στην ευρύτερη περιοχή, ο Χριστιανισμός εισήχθη, σύμφωνα με την παράδοση της εκκλησίας μας, από τον Απόστολο Ανδρέα. Τον 4ο αιώνα αναφέρεται ως Επίσκοπος Αμασείας, ο Ιερομάρτυς Βασιλεύς. Στις αρχές του ίδιου αιώνας μαρτύρησε στην Αμάσεια ο Άγιος Θεόδωρος ο Τήρων.

Με την λήξη των διωγμών και την οργάνωση της Εκκλησίας, η Αμάσεια κατέστη έδρα Επισκόπου και μάλιστα Μητροπολίτου της Επαρχίας Ελενοπόντου. Η Επαρχία Ελενοπόντου, είναι μία από τις τρεις γεωγραφικές περιφέρειες του Πόντου, μετά την ίδρυση της Κωνσταντινουπόλεως. Το δυτικό τμήμα ονομάστηκε Ελενοπόντος προς τιμή της μητέρας του Μεγάλου Κωνσταντίνου Ελένης, περιλαμβάνοντας τις πόλεις Αμάσεια, Ιβύρα, Ευχάϊτα, Ανδράπα, Ζάλιχα Σινώπη, και Αμισό.

Συνέχεια στη σελ. 3

Ανακοίνωση – Γνωστοποίηση Ανέγερση Μνημείου – Κενοταφίου

Με πρωτοβουλία του Συλλόγου μας του «Αλέξανδρου Υψηλάντη» και μετά από πρόταση προς το Διοικητικό του Συμβούλιο του αείμνηστου Γιάννη Μεγαλόπουλου ανεγείρεται στον χώρο των κοιμητηρίων της Νέας Τραπεζούντας Κενοτάφιο-Μνήμειο εις μνήμη των Οφίτικης καταγωγής θυμάτων της Γενοκτονίας των Ποντίων, και των θυμάτων Οφίτικης καταγωγής κατά την περίοδο των Σταλινικών διώξεων στην πρώην Σοβιετική Ένωση.

Οι εργασίες ανέγερσης του Μνημείου έχουν την στήριξη και των υπόλοιπων φορέων του χωριού (Εκκλησία – Τοπικό Συμβούλιο) καθώς επίσης και του Δήμου Κατερίνης, και βρίσκονται σε πολύ καλό στάδιο έχουν ριχθεί τα απαραίτητα μπετά και έχει πάρει το Κενοτάφιο-Μνήμειο τη μορφή που θα έχει, όπως φαίνεται και από την παρακάτω φωτογραφία, και στόχος των φορέων υλοποίησης του είναι να είναι έτοιμο έως την Κυριακή του Θωμά και στις εκδηλώσεις των φετινών Υψηλαντειών να γίνουν και τα αποκαλυπτήρια του Κενοτάφιου-Μνημείου.

Όσοι και όσες θέλουν να στηρίξουν με την οικονομική τους συνδρομή την προσπάθεια αυτή, μπορούν να καταβάλλουν όποιο χρηματικό ποσό επιθυμούν, με την αιτιολογία «ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΝΟΤΑΦΙΟ», στους τραπεζικούς λογαριασμούς του συλλόγου οι οποίοι είναι:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ: 373/296174-11

IBAN: GR 6001103730000037329617411

EUROBANK ΕΡΓΑΣΙΑΣ: 0026-0210-15-0100477219

IBAN: GR 9402602100000150100477219

Απαραίτητο στην κατάθεση και το ονοματεπώνυμο του καταθέτη ή της καταθέτριας για να αποσταλεί η αντίστοιχη απόδειξη.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ ΓΙΑ ΤΑ «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Κοκκινίδου Μαρϊάνθη	20 €
Κανταρίδης Αριστείδης	10 €
Αδαμίδης Χαρ. Κωνσταντίνος	20 €
Χαραλαμπίδης Ν. Κωνσταντίνος	10 €
Σειϊταρίδης Σ. Ιωάννης	10 €
Μπασινίλας Δημήτριος	10 €
Αβραμίδου Παναγιώτα	20 €
Σειϊταρίδου Γεωρ. Όλγα	10 €
Μαυροπούλου Χρ. Ελένη	20 €
Παναγιωτίδης Κωνσταντίνος	10 €
Γεωργιάδης Π. Μιχαήλ	10 €
Γεωργιάδης Ευθ. Σταύρος	10 €
Γεωργιάδης Ηλ. Ευθύμιος	30 €
Γεωργιάδης Ηλ. Ιορδάνης	10 €
Σωτηριάδης Κωνσταντίνος	10 €
Ανθόπουλος Γ. Νικόλαος	10 €
Ανθοπούλου Νικ. Μαρία	15 €
Ανθόπουλος Νικ. Γεώργιος	25 €
Βασιλειάδης Ι. Μιχαήλ	10 €
Βασιλειάδης Μιχ. Ιωάννης	10 €
Βασιλειάδου Μιχ. Στέλλα	10 €
Καλαϊτζίδης Δημήτριος	10 €
Πανόπουλος Κωνσταντίνος	10 €
Πατήρ Σειϊταρίδης Χρήστος	10 €
Σειϊταρίδης Παντελής	10 €
Σειϊταρίδου Εύα	20 €
Αντωνίου Κωνσταντίνος	20 €
Ιερά Μονή Υπαπαντής	20 €
Αλεξανδρίδης Νικηφόρος	15 €
Κορομηλάς Απόστολος	20 €
Κορομηλάς Αθανάσιος	10 €
Σισμανίδης Παναγιώτης	20 €
Λυκίδης Αλ. Σταύρος	10 €
Αθανασιάδου Β. Όλγα	30 €
Καραβαγγέλης Ευάγγελος	10 €
Τερζίδης Αν. Χρήστος	20 €
Αραβίδης Αρ. Χαράλαμπος	40 €
Παπαδόπουλος Σάββας	10 €
Αθανασιάδης Ηρακλής	10 €
Σαχινίδου-Κωτσίδου Γιούλη	20 €
Σειϊταρίδης Δ. Βασίλειος	30 €
Εφραιμίδης Ν. Κωνσταντίνος	10 €
Κυριζόπουλος Σταύρος	10 €
Εφραιμίδης Αιμίλιος	10 €
Αραβίδης Στ. Γεώργιος	10 €
Αραβίδης Γ. Σταύρος	10 €
Αραβίδου Γ. Άννα	10 €
Βασιλειάδου Ευαγγελία	50 €
Πετριδης Νικ. Κωνσταντίνος	20 €
Τερζίδου Ευτυχία	20 €
Τερζίδης Β. Αναστάσιος	20 €
Τοπουζίδης Ισαάκ	10 €
Τοπουζίδου Ελένη	10 €

τα ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ μας

Απεβίωσαν:

Την Κυριακή 23 Δεκεμβρίου 2018 απεβίωσε ο **Γεωργιάδης Βασίλειος** του Ηλία, σε ηλικία 87 ετών, κάτοικος Κατερίνης.

Την Τετάρτη 6 Φεβρουαρίου 2019 απεβίωσε ο **Παπαδόπουλος Χρήστος** του Αναστασίου, σε ηλικία 56 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας.

Την Τετάρτη 20 Φεβρουαρίου 2019 απεβίωσε ο **Καραμπίδης Σάββας** του Πέτρου, σε ηλικία 73 ετών, κάτοικος Κιλκίς.

Την Κυριακή 24 Φεβρουαρίου 2019 απεβίωσε ο **Λυκίδης Βασίλειος** του Κωνσταντίνου, σε ηλικία 82 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας.

Την Τρίτη 19 Μαρτίου απεβίωσε η **Βασιλική Σειϊταρίδου** του Αναστασίου, σε ηλικία 54 ετών, κάτοικος Κατερίνης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Μην ξεχνάτε να τακτοποιήσετε την συνδρομή σας για τα «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» στους ανταποκριτές μας:
Σταυριανίδη Σταύρο, τηλ. 6973496145.
στον ταμία του συλλόγου:
Εφραιμίδη Βασίλειο τηλ. 6976806391,
Ταχυδρομικώς, με εντολή, με τα στοιχεία:
Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Αλέξανδρος
Υψηλάντης Νέας Τραπεζούντας Πιερίας Τ.Θ.
8004 ΤΚ 60100 Κατερίνη Πιερίας.
Μέσω τραπεζών για συνδρομητές εσωτερικού
και εξωτερικού στους κάτωθι λογαριασμούς:
Εθνική Τράπεζα Ελλάδας:
373/296174-11
IBAN: GR 6001103730000037329617411
Eurobank Εργασίας:
0026-0210-15-0100477219
IBAN: GR 9402602100000150100477219
Στην κατάθεση μέσω τραπεζών θα πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία του καταθέτη για να αποσταλεί και η σχετική απόδειξη από το ταμείο του Συλλόγου.
Το Δ.Σ. του Συλλόγου
και η Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας.

Ευχαριστήριο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης», η Εκκλησιαστική επιτροπή του Ι. Ναού Ζωοδόχου Πηγής, και το Τοπικό Συμβούλιο της Νέας Τραπεζούντας, ευχαριστούν θερμά όλους όσους συνέδραμαν έως τώρα με την οικονομική τους συνδρομή στην υλοποίηση ανέγερσης του Κενοταφίου Μνημείου.

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δίμηνη έκδοση

ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο ο πρόεδρος του Συλλόγου
ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Βασίλης Παραδεισόπουλος 6937054415

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τηλέφωνο - Fax: 23510 91291, E-mail: info@ipsilantis.gr
WEB SITE: www.ipsilantis.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Δ.Σ. Συλλόγου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Παραδεισόπουλος

Σειϊταρίδης Δημοσθένης

Τερζίδης Βασίλειος

Φιλολογική επιμέλεια: Ζανέτα Κλεοπάτρα

Σελιδοποίηση: Σπύρος Κανελλάτος

Εκτύπωση: Τυπογραφείο "Παναγιώτης" - 23510 23625

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Φυσικά πρόσωπα: 10 ευρώ

Σύλλογοι - Κοινότητες: 30 ευρώ

Τράπεζες - Επιχειρήσεις Α.Ε. 45 ευρώ

Εξωτερικού:

Για χώρες Ευρώπης 25 ευρώ

Για άλλες Ηπείρους 30 δολ. ΗΠΑ

Επιπαγές - εμβάσματα:

Εφραιμίδης Βασίλης - Ταμίας (6976806391)

60100 Νέα Τραπεζούντα

*Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται

*Τα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους και όχι του Συλλόγου "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"

Ευχαριστήριο

Για μια ακόμη χρονιά το έθιμο να ακούγονται τα παραδοσιακά Οφίτικα κάλαντα την παραμονή των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, σε όλα τα σπία των Οφίτων στη Νέα Τραπεζούντα και των Οφίτων, φίλων, και γνωστών στην πόλη της Κατερίνης συνεχίστηκε με μεγάλη ευλάβεια και συμμετοχή των μελών και φίλων των δύο συλλόγων του χωριού μας, του «Αλέξανδρου Υψηλάντη» και Α.Π.Σ. «Εθνικός».

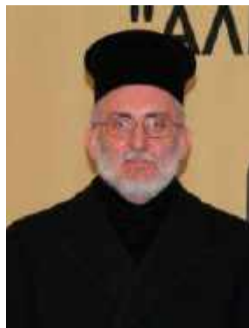
Τα Διοικητικά Συμβούλια και των δύο συλλόγων ευχαριστούν θερμά όλους όσους με καλοσύνη και αγάπη άνοιξαν την πόρτα τους στις ομάδες που έβαλλαν τα κάλαντα, συμβάλλοντας και αυτοί στη συνέχιση αυτού του εθίμου, που πέρα από τον παραδοσιακό του χαρακτήρα, ενισχύει σημαντικά και τα ταμεία των δύο συλλόγων.

Εκ των Διοικητικών Συμβουλίων

«Αλέξανδρου Υψηλάντη»

Α.Π.Σ «Εθνικός» Νέας Τραπεζούντας

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΜΑΣΕΙΑΣ

Ιερομ. Ιωακείμ Οικονομικός.
Ιεροκήρυξ
Ι. Μ. Κίτρους.

Συνέχεια από τη σελ 1

Το ανατολικό τμήμα ονομάστηκε Πολεμνιακός Πόντος, από το όνομα του ιδρυτού του Πολέμωνος, και περιλάμβανε τις πόλεις Νεοκαισάρεια, Κόμανα, Πολεμνιον, Κερασούντα, και Τραπεζούντα. Τέλος, το τρίτο μέρος ονομάστηκε Κολώνεια, που περιλάμβανε μέρος του Πόντου και της Μικράς Αρμενίας, με τις πόλεις, Σεβάστεια, Σάταλα, και την Σεβαστούπολη Αρμενιανού. Η Μητρόπολη Αμασείας, στα διάφορα "Τακτικά" του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κατέχει συνήθως την 12η θέση μεταξύ των Μητροπόλεως του Οικουμενικού Θρόνου με 5 έως 7 υποκείμενες επισκοπές, όπως Αμισού, Σινώπης, Ιβόρων, Ανδράπων, Ζαλίχου, και Ζήλων.

Μετά την Οθωμανική κατάκτηση, οι Επισκοπές της Μητροπόλεως Αμασείας εξέλιπαν, ο δέ Μητροπολίτης μετέφερε την έδρα του στην Αμισό ή Σαμψούντα.

Παρά τα προβλήματα, η Μητρόπολη Αμασείας, δεν παρουσίασε μεγάλες περιόδους εγκαταλείψεως ή χηρείας, αλλά από τον 15ο αιώνα και μετά υπάρχει μια συνεχής λειτουργία της.

Από τον σωζόμενο κατάλογο των Μητροπολιτών που εποίμαναν την ιστορική αυτή μητρόπολη, ξεχωρίζουμε τον 15ο αιώνα τους Ιωάσαφ (1434 - 1439) και Δανι-

ήλ (1450). Από τον 16ο έως και τον 20ο αιώνα παρουσιάζονται οι: Σαββάτιος (1547), Γεννάδιος (1563), Ιωάσαφ (1572 - 1578), Γρηγόριος (1617 - 1630), Ζαχαρίας, Μελέτιος, Ιεζεκιήλ (1635 - 1641), Μητροφάνης (1641 - 1644) Αρσένιος (1644), Παρθένιος (1645), Κύριλλος (1651), Κοσμάς (1652 - 1656), Γεράσιμος (1656 - 1660), Κοσμάς (1667 - 1668), Γεράσιμος (1668), Ιωάσαφ (1668 - 1671), Γεράσιμος (1672), Διονύσιος (1717 - 1720), Αγαπητός (1725), Καλλίνικος (1732), Βενιαμίν (1756), Γαβριήλ (1766), Διονύσιος (1771 - 1780), Παΐσιος (1780 - 1795), Κωνστάντιος (1798), Νεόφυτος (1809 - 1826), Διονύσιος (1826 - 1827), Νεόφυτος (εκ νέου 1827), Μελέτιος (1828 - 1830), Διονύσιος (εκ νέου 1830 - 1835), Καλλίνικος (1835 - 1847),

Κύριλλος (1847 - 1855), Σωφρόνιος (1855 - 1863), Σωφρόνιος (1863 - 1887), Άνθιμος (1887 - 1909), Γερμανός Καραβαγγέλης (1909 - 1923) Παύλος (2014 πρώην)

Ο Μητροπολίτης Αμασείας τιτλοφορείται σήμερα "Υπέριμος και έξαρχος παντός Ευξεινού Πόντου".

Μπορεί σήμερα να μην υπάρχει ο Μητροπολίτης, να μην χτυπάνε οι ερειπωμένες καμπάνες της, να μην τελείται η Θεία Λειτουργία, οι ψυχές όμως και τα κόκαλα τώσων Αγίων και Ηρώων ανθρώπων που έζησαν και μεγαλούργησαν στα μέρη της Αμασείας, προσεύχονται στον Θρόνο του Θεού, ώστε τα μέρη αυτά να μην περάσουν στην λήθη, αλλά να συνεχίσουν να παραμένουν ζωντανά και θαλερά στην μνήμη της Εκκλησίας και του Γένους.

του Σάββα
Παπαδόπουλου

Ο οργανισμός μας, δηλαδή ο εαυτός μας, είναι η πιο πολυσύνθετη ανώτατη οργάνωση της συμπαντικής ουσίας. Η αριστοτεχνική σύνθετη του παντός.

Αποτελούμαστε:

Πρώτον από ύλη. Όλα τα στοιχεία της ύλης βρίσκονται σε μικρές ή μεγάλες ποσότητες στο σώμα μας. Το υδρογόνο, το οξυγόνο, ο άνθρακας και το άζωτο είναι το 98% του εαυτού μας. Το καθένα από τα 100 περίπου τρισεκατομμύρια κύτταρα μας, περιέχει 60 εκατομμύρια άτομα, το καθένα από όλα τα στοιχεία της ύλης, π.χ. σίδηρο, μαγνήσιο, κάλλιο, και ούτω καθεξής.

Δεύτερον η ενέργεια. Περιέχουμε διάφορες μορφές ενέργειας όπως η θερμότητα, ο ηλεκτρισμός, η βιοενέργεια κ.τ.λ.

Τρίτον ο χρόνος. Βρισκόμαστε συνέχεια μέσα στον Ωκεανό του χρόνου και θα μάθουμε κάποια στιγμή να κολυμπάμε προς όλες τις κατευθύνσεις, όχι μόνο προς τον θάνατο.

Τέταρτον ο χώρος. Συνυπάρχουμε στο χώρο μαζί με όλα τα άλλα όντα, από τα μικρόβια και τους ιούς, μέχρι τους Γαλαξίες και τα υπερσμήνη Γαλαξίων.

Οι Δυνάμεις.

Πάνω στα τέσσερα αυτά συμπαντικά στοιχεία, που είναι τα συστατικά του οργανισμού μας, αλληλεπιδρούν οι τέσσερις συμπαντικές δυνάμεις: Η Ηλεκτρομαγνητική, η Βαρυτική, η Ασθενής Πυρηνική και Ισχυρή Πυρηνική Δύναμη.

ΙΔΟΥ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Όλα τα όντα και τα φαινόμενα μέσα στο σύμπαν, είναι προϊόντα των αντιθέσεων, ή καλύτερα της πάλης των αντιθέτων. Η σύνθεση των αντιθέσεων φέρνει την αρμονία και την ομορφιά. Ένα προϊόν της ύψιστης αυτής αρμονίας είμαστε και εμείς.

Ο άνθρωπος λοιπόν είναι η αρμονική και αριστοτεχνική σύνθεση του παντός. Όλα στην φύση έχουν ομορφιά αν κάποιος μπορεί να την δει. Ο άνθρωπος είναι ένα καλλιτέχνημα της φύσεως, προικισμένος με τον εγκέφαλο που παράγει τον Νου, την νόηση, την σκέψη, την φαντασία, τα συναισθήματα, την βούληση, και τις επιθυμίες. Αυτό λοιπόν το θαύμα της αρμονίας και της ομορφιάς, η μητέρα φύση το προστατεύει με διάφορους τρόπους, για να διατηρηθεί για πολλά χρόνια. Ο εγκέφαλος μας είναι μαθημένος να εργάζεται όλο το 24ωρο για το καλό του συνόλου του οργανισμού και της ύπαρξης μας. Όταν αφήνεται αδρανής και δεν χρησιμοποιείται αρρωσταίνει και αυτοκαταστρέφεται. Γιατί η φύση καταστρέφει οποιοδήποτε μέρος του εαυτού μας ή όργανο αν δεν χρησιμοποιείται. Π.χ. όταν βάλουμε το χέρι ή το πόδι στο γύψο παθαίνει αγκύλωση και αν το συνεχίσουμε πολύ χρόνο μπορεί να αχρηστευθεί.

Η Αχρησία οδηγεί στην Αχρηστία. Το ίδιο παθαίνει και ο εγκέφαλος μας. Και καθώς λένε και οι επιστήμονες, πρώτο αίτιο της νόσου Αλτσχάιμερ είναι η αχρησία, η μη επαρκής χρησιμοποίηση του εγκέφαλου. Η φύση νομίζοντας ότι δεν μας χρειάζεται πλέον, συσσωρεύει ειδικές πρωτεΐνες και τον αχρηστεύει σιγά, σιγά.

Η Γήρανση

Γράφει ο Ανδρέας Γεωργίου στο βιβλίο του «Οι κυνηγοί της Αθανασίας»: Είναι πιθανό να γερνάμε γιατί το

πρόγραμμα που μας έχει παραδώσει η εξέλιξη και η επιλογή τελειώνει. Μοιάζουμε με διαστημόπλοιο που έχει ρυθμιστεί ειδικά για να περάσει π.χ. τον Άρη, συνεχίζει βέβαια το ταξίδι αλλά ολοένα και περισσότερα λάθη εμφανίζονται στο μηχανισμό κατεύθυνσης και ελέγχου.

Μια τέτοια έλλειψη αυτοελέγχου του οργανισμού είναι ακριβώς αυτό που βλέπουμε στην διαδικασία των γερατειών. Από μια ηλικία και πέρα ο οργανισμός βρίσκεται ξαφνικά μπροστά στο Άγνωστο, δεν έχει καμία πληροφορία για το τι πρέπει να κάνει. Αντιδρά με γενική υπολειτουργία και συρρίκνωση και αυτό οδηγεί τελικά στην καταστροφή.

Το συμπέρασμα είναι ότι αν μπορέσουμε να μεταβιβάσουμε με κάποιο τρόπο, να εμφυτέψουμε στον οργανισμό μας ένα νέο «πρόγραμμα» με οδηγίες και πληροφορίες για την συνέχιση της πορείας, ο οργανισμός θα μπορούσε ν' αποκτήσει και πάλι ορμή και ζωτικότητα. Θα μπορούσε με άλλα λόγια να «αναγεννηθεί».

Οι αρνητικές σκέψεις

Και όπως η βροχή φθείρει το βράχο, έτσι και η ανεξέλεγκτη ροή αρνητικών σκέψεων φθείρει το σώμα μας.

Ο άνθρωπος λοιπόν απαρτίζεται εκατό τοις εκατό από ύλη, από τα μικροσωματίδια της ύλης τα άτομα, τα οποία είναι αθάνατα. Αφού τα μέρη είναι αθάνατα γιατί το όλο πεθαίνει; Είναι παράδοξο!

Αυτά θα τα απαντήσει η σύγχρονη επιστήμη με την έρευνα και στην έρευνα δεν χωράει καμία μεταφυσική.

Όλα τα προαναφερθέντα είναι ακούσματα από την Αίθουσα διαλέξεων «Καλυψώ», από τον αείμνηστο καθηγητή Θεολογίας, φιλόσοφο και ερευνητή της υγείας και μακροβιότητας Αργύρη Τσακαλία. Τον φιλόσοφο παρακολούθησα επί σειράς οκτώ ετών.

Εκδήλωση κοπής της βασιλόπιτας του Συλλόγου μας Απονομή του Βραβείου «Χρήστος Τερζίδης»

Συνέχεια από τη σελ. 1

Σύντομο χαιρετισμό προς τους παρευρισκόμενους εκ μέρους του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Γεωργίου απηύθυνε ο πατήρ Χρήστος Σεϊταρίδης, τονίζοντας παράλληλα και το σημαντικό έργο που επιτελεί ο σύλλογος «Αλέξανδρος Υψηλάντης» και την μεγάλη του προσφορά στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου.

Σύντομο χαιρετισμό απηύθυνε και ο πρόεδρος του συλλόγου κ. Βασίλειος Παραδεισόπουλος, ο οποίος κλείνοντας τον χαιρετισμό του ευχαρίστησε όλους για την υλική και ηθική στήριξη προς τον σύλλογο. Μετά το πέρας της διανομής της βασιλόπιτας και των βασιλοπιτακιών, ακολούθησε η απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης» στους εισαχθέντες μαθητές και μαθήτριες με Οφίτικη καταγωγή που επέτυχαν την εισαγωγή τους στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Όπως είναι γνωστό ο Σύλλογος μας καθιέρωσε το βραβείο αυτό από το έτος 2000, τιμώντας την μνήμη και το έργο του αείμνηστου διδασκάλου και αναμορφωτή της Νέας Τραπεζούντας Χρήστου Τερζίδα.

Τη φετινή χρονιά ο Σύλλογος βράβευσε δεκατρείς (13) εισακτέους μαθητές και μαθήτριες με Οφίτικη καταγωγή που είναι οι εξής:

Επιτυχόντες σε Α.Ε.Ι

Αντωνίου Αναστασία του Κωνσταντίνου και της Σεϊταρίδου Αικατερίνης, εισαχθείσα στο τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Βαβούρα Μερόπη του Γεωργίου και της Ελένης Γεωργιάδου, εισαχθείσα στο Τμήμα Αγγλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Βαβούρα Ευτυχία του Γεωργίου και της Ελένης Γεωργιάδου, εισαχθείσα στη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας.

Δημότσης Ιωάννης του Συμεών και της Αναστασίας Σιδηροπούλου το γένος Αραβίδου, εισαχθείς στο Τμήμα Πληροφορικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Μέτσης Ιάσωνας του Μάριου και της Ραχήλης Σαλονικίδου, εισαχθείς στο Τμήμα Φυσικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Σιδηροπούλου Ζωή - Χρυσοβαλάντω του Μιχαήλ και της Ελεονώρας Αναγνώστου, εισαχθείσα στο Τμήμα Χημείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Σιδηροπούλου Γεωργία- Ειρήνη του Μιχαήλ και της Ελεονώρας Αναγνώστου, εισαχθείσα στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Σεϊταρίδης Αντώνιος του Ιωάννου και της Ελένης Τούρτα, εισαχθείς στο Οικονομικό τμήμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας – Βόλος.

Τερζίδης Πέτρος του Ιωάννου και της Ελπίδας Χοχλιούρου, εισαχθείς στην Ιατρική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Επιτυχόντες σε Τ.Ε.Ι

Καλαϊτζίδης Χαράλαμπος του Γεωργίου, εισαχθείς στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Λάρισας.

Κανελλάτος Γεράσιμος του Σπυρίδωνα και της Ευπραξίας Γεωργιάδου, εισαχθείς στο τμήμα Πληροφορικής του Τ.Ε.Ι Καστοριάς.

Κοκκινίδης Ηλίας του Χρήστου και της Μαρίας Ιωαννίδου, εισαχθείς στο Τ.Ε.Ι Πληροφορικής Λάρισας.

Κωτίδης Θεόδωρος του Γεωργίου, εισαχθείς στο

τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων των Τ.Ε.Ι. Λάρισας (Καρδίτσα).

Στους παραπάνω βραβευθέντες ο σύλλογος μας μαζί με το βραβείο «Χρήστος Τερζίδης» δώρισε και από ένα βιβλίο του αείμνηστου συγγραφέα Δημήτρη Ψαθά με τον τίτλο «ΓΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ».

Μετά το πέρας των απονομών τα νεαρά κορίτσια του εφηβικού χορευτικού τμήματος του συλλόγου, απήγγειλαν τον ποντιακό καζαμία και η εκδήλωση έκλεισε με παραδοσιακά κάλαντα και σκοπούς του Πόντου που απέδωσε η Παραδοσιακή και Βυζαντινή χορωδία του συλλόγου μας υπό τις οδηγίες του χοράρχη και υπεύθυνου εκμάθησης αυτής Παναγιώτη Τουρνά, ενώ λύρα έπαιξαν οι Αλέξανδρος Αλχαζίδης και Βαγγέλης Παραδεισόπουλος και νταούλι ο Δήμος Αθανασιάδης.

Τυχερή της εκδήλωσης στην οποία και έπεσε το φλουρί η κ. Ταρτσιδου Όλγα που πήρε ως δώρο από το σύλλογο ένα χρυσό κόσμημα (Κωνσταντινάτο), ενώ την όλη εκδήλωση παρουσίασε και συντόνισε το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Σταυριανίδης Ιωάννης.

Εκ του Δ.Σ. του Συλλόγου

6

1. Άποψη του κόσμου που παραβρέθηκε στην εκδήλωση.

2. Η βασιλόπιτα φτιαγμένη με τον παραδοσιακό τρόπο από τον συγχωριανό μας αρτοποιό Γιάννη Ζανέτα.

3. Ο Γιάννης Σταυριανίδης που παρουσίασε και συντόνισε την εκδήλωση.

4. Ο πρόεδρος του συλλόγου κ. Βασίλειος Παραδεισόπουλος με την Γεν. Γραμματέα κ. Θεοφανή Τερζίδου.

5. Ο κ. Τερζίδης Δημήτριος υιός του αιμνήστου διδασκάλου Χρήστου Τερζίδη, απευθύνει χαιρετισμό προς τους παρευρισκομένους.

6. Η Βυζαντινή και Παραδοσιακή χορωδία με τον υπεύθυνο εκμάθησης και χοράρχη κ. Παναγιώτη Τουρνά.

7

8

7. Η κ. Τερζίδου Μαρία εγγονή του αιμνήστου διδασκάλου απονέμει το Βραβείο «Χρήστος Τερζίδης» για τον Σεϊταρίδη Αντώνιο το οποίο παρέλαβε η αδερφή του Κατερίνα.

8. Ο πατήρ Χρήστος Σεϊταρίδης απονέμει το Βραβείο «Χρήστος Τερζίδης» στην Αντωνίου Αναστασία.

9. Οι σεβαστοί πατέρες Δημήτριος Σταυριανίδης – Χρήστος Σεϊταρίδης, ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου Νέας Τραπεζούντας κ. Ζανέτας Λεωνίδας και ο πρόεδρος του πολιτιστικού οργανισμού Δήμου Κατερίνης κ. Παυλίδης Θεόδωρος.

10. Βαγγέλης Παραδεισόπουλος – Αλέξανδρος Αλχαζίδης στη λύρα και Νίκος Πετρίδης στο λαούτο.

9

10

ΑΡΧΑΙΑ ΜΙΕΖΑ

**Του Δημοσθένη
Σπυρίδωνα Σειταρίδη
του Βασιλείου, Δικηγόρου**

Στο Νομό Ημαθίας, στην εύφορη επαρχία της Νάουσας τα τελευταία χρόνια η αρχαιολογική σκαπάνη αποκαλύπτει στους πρόποδες του Βερμίου μια σπουδαία μακεδονική πολιτεία την αρχαία Μιέζα. Η Μιέζα υπήρξε η σημαντικότερη πόλη της Βοττιαίας, περιοχή της αρχαίας Μακεδονίας στα βόρεια και βορειοδυτικά του Θερμαϊκού κόλπου. Η Βοττιαία ήταν η τρίτη κατά σειρά περιοχή που ενσωματώθηκε στο Μακεδονικό βασίλειο καθώς αρχικά εκεί κατοικούσε το προελληνικό φύλο των Βοττιαίων. Κατά τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους, με την άφιξη των Μακεδόνων, οι Βοττιαίοι αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν σε τμήμα της δυτικής Χαλκιδικής που ονομάστηκε Βοττία. Τα όρια

της Βοττιαίας είναι ασαφή. Φαίνεται πως εκτεινόταν ΒΑ της Ημαθίας σε όλη τη βαλτώδη πεδινή περιοχή που επεκτείνεται μεταξύ των ποταμών Λουδία, Αλιάκμονα και Αξιού, δηλαδή την περιοχή γύρω από τον Βάλτο (τη λίμνη των Γιαννισών). Ιστορικές πόλεις της Βοττιαίας ήταν: η Άλωρος, η Πέλλα η οποία καθιερώθηκε από τον Αρχέλαο ως νέα πρωτεύουσα της Μακεδονίας, οι Αιγές πρώτη πρωτεύουσα του Μακεδονικού Βασιλείου, η Αταλάντη, η Γορτυνία, Κύρρος, Ίχνη, ο Ευρωπός, Σκύδρα, Έδεσσα κ.ά. Ο Στράβωνας αναφέρει παράδοση της εποχής του κατά την οποία Κρήτες, με ενδιάμεσο σταθμό τη Σικελία, κατέλαβαν την περιοχή με το όνομα Βοττιαίοι, από τον οικιστή τους Βόττωνια. Η εκδοχή αυτή είναι αποδεκτή από σύγχρονους ερευνητές όπως ο Ν. Hammond, στη βάση σχετικών αρχαιολογικών ευρημάτων, αν και άλλοι ιστορικοί θεωρούν τους Βοττιαίους είτε βαρβαρικό φύλο θρακικής προέλευσης είτε ελληνικό που εκδιώχθηκε από τους Μακεδόνες.

Παρά τη βεβαιωμένη ύπαρξη πρωιμότερων οικισμών, ήδη από την Ύστερη Εποχή του Χαλκού, η Μιέζα περιοχή γνωρίζει τη μεγαλύτερη της ακμή στους ελληνιστικούς χρόνους. Τα διάσπαρτα αρχαιολογικά κατάλοιπα από την ευρύτερη περιοχή φανερώνουν αναμφισβήτητα μία δυναμική μακεδονική πόλη, που αναπτύσσεται ιδιαί-

τερα στους χρόνους των Μακεδόνων βασιλέων, αλλά συνεχίζει να ευημερεί και στους μετέπειτα αιώνες, μετά την κατάκτηση της περιοχής από τους Ρωμαίους.

Στην αρχαία Μιέζα ο σημερινός επισκέπτης μπορεί να επισκεφθεί σπουδαία αρχαιολογικά μνημεία που φανερώνουν τον υψηλό πολιτιστικό επίπεδο αλλά και την Ελληνικότητα των Μακεδόνων. Ο εκτεταμένος αρχαιολογικός χώρος της αρχαίας Μιέζας απλώνεται ανατολικά της Νάουσας, μεταξύ των χωριών Λευκαδίων Κοπανού και Χαρίεσσας. Τα σπουδαιότερα μνημεία είναι οι Μακεδονικοί Τάφοι των Λευκαδίων. Αυτοί είναι "των Ανθεμίων", "της Κρίσεως", "του Λύσωνος και του Καλλικλέους" και "του Κίνχ".

Ο Μακεδονικός Τάφος "των Ανθεμίων" είναι από τους καλύτερα διατηρημένους τάφους του Μακεδονικού Βασιλείου. Όπως αναφέρει η αρχαιολόγος Ε. Ψαρρά, ο συγκεκριμένος τάφος κατασκευάστηκε στην πορεία του αρχαίου δρόμου που ένωνε τη Μιέζα με την πρωτεύουσα του μακεδονικού βασιλείου, την Πέλλα, όπως και άλλοι, παρόμοιοι τάφοι, από τους οποίους ο πιο κοντινός του είναι αυτός της Κρίσεως, 150 μ. ανατολικά. Ο τάφος των Ανθεμίων χρονολογείται στο α' μισό του 3ου αι. π.Χ., δηλαδή είναι σύγχρονος με το μακεδονικό τάφο του Κίνχ, που επίσης βρίσκεται στην ίδια περιοχή.

Πρόκειται για υπόγειο ταφικό κτίσμα, το οποίο μετά την ολοκλήρωση της ταφής του νεκρού και των καθιερωμένων τελετουργιών προς τιμήν του, καλύφθηκε από τύμβο που είχε ύψος τουλάχιστον 2,50 μ. και διάμετρο 15-17 μ. Ο τάφος είναι διθάλαμος, καμαροσκεπής και είχε ναόσχημη πρόσοψη με τέσσερις ημικίονες ιωνικού ρυθμού και με διακόσμηση από πολύχρωμα ιωνικά και δωρικά κυμάτια. Η είσοδος του είχε κλειστεί με έξι δόμους από πωρόλιθο. Στο αέτωμα (ύψος τυμπάνου 1 μ.) σώζεται ωραία ζωγραφική παράσταση, που εικονίζει ζευγάρι ώριμης ηλικίας καθισμένο σε ανάκλιτρο συμποσίου. Και οι δύο μορφές είναι ντυμένες με χιτώνα και ιμάτιο, που ο καλλιτέχνης έχει αποδώσει με εντυπωσιακές και πλούσιες πτυχές. Την επίστεψη του αετώματος αποτελούν τρία ανάγλυφα ανθήμια με έντονες φωτοσκιάσεις. Ο στενός προθάλαμος του τάφου ήταν επιχρισμένος με ανοιχτό κίτρινο χρώμα στο ανώτερο μέρος των τοίχων και με μαύρο στο κατώτερο, ενώ τα δύο τμήματα χωρίζονταν με ταινίες μαύρου και λευκού χρώματος. Μια εντυπωσιακή παράσταση διακοσμεί την οροφή του προθαλάμου: έξι ανθήμια εναλλάσσονται με νερολούλουδα πάνω σε γαλαζοπράσινο βάθος, που θυμίζει λουλούδια να πλέουν στην επιφάνεια λίμνης. Ο προθάλαμος χωριζόταν από τον κυρίως νεκρικό θάλαμο με μαρμαρίνη δίφυλλη θύρα ύψους 3,50 μ. και πλάτους 0,90 μ., διακοσμημένη με ανάγλυφα μοτίβα. Στο εσωτερικό του θαλάμου σώζεται τετράπλευρη λίθινη βάση, που θα περιείχε το αγγείο ή τη λάρνακα με τα οστά του νεκρού. Η καμαρωτή οροφή του θαλάμου είναι καλυμμένη με ανοιχτό κίτρινο κονίαμα, ενώ οι τοίχοι είναι μονόχρωμοι και μιμούνται ορθομαρμάρωση: το κάτω τμήμα τους έχει χρώμα μαύρο, το επάνω έχει χρώμα βαθυκόκκινο και χωρίζονται με λευκή ταινία. Η λεπτομέρεια στο σχέδιο και η πολυχρωμία της ιωνικής διακόσμησης χαρακτηρίζουν το μνημείο και δίνουν πολύτιμες πληροφορίες για τη χρονολόγησή του αλλά και για τη μεγάλη ζωγραφική στον ελληνικό χώρο. Ο τάφος των Ανθεμίων είχε συληθεί πολλές φορές, ιδιαίτερα στην αρχαιότητα, και ελάχιστα αντικείμενα βρέθηκαν στο εσωτερικό του, αλλά αρκετά για να δώσουν μια εικόνα από τα πλούσια κτερίσματα που περιείχε. Το σημαντικότερο από αυτά ήταν τμήματα ελεφαντόδοντου από την ανάγλυφη διακόσμηση της νεκρικής κλίνης.

Ο τάφος ανασκάφηκε το 1971 από την τότε Έφορο Αρχαιοτήτων Κατερίνα Ρωμιοπούλου μετά από απόπειρα λαθρανασκαφής. Σήμερα προστατεύεται με στέγαστρο, που καλύπτει τμήμα του μνημείου, ενώ η είσοδος του έχει διαμορφωθεί κατάλληλα για την πρόσβαση των επισκεπτών.

Από τους σημαντικότερους και καλύτερα διατηρημένους μακεδονικούς τάφους, που έχουν έλθει στο φως μέχρι σήμερα, είναι αυτός "της Κρίσεως". Οφείλει την ονομασία του στη μοναδική για την αρχαία τέχνη ζωγραφική παράσταση που τον διακοσμεί και έχει ως θέμα την κρίση του νεκρού. Χρονολογείται στο τελευταίο τέταρτο του 4ου αι. π.Χ. και ξεχωρίζει ανάμεσα στους μακεδονικούς τάφους για τις μνημειώδεις διαστάσεις του και την επιβλητική του πρόσοψη.

Σύμφωνα με την αρχαιολόγο Ε. Ψαρρά, το μνημείο ανήκει στον τύπο του διθάλαμου μακεδονικού τάφου με καμαρωτή στέγη και καλυπτόταν με χρωματίνο τύμβο που είχε ύψος 1,50 μ. και διάμετρο 10 μ. Η πρόσοψή του είναι διώροφη, συνδυάζει το δωρικό με τον ιωνικό ρυθμό και δίνει την εντύπωση αρχαίου διώροφου κτηρίου με αετωματική επίστεψη. Ο "πρώτος όροφος" είναι δωρικού ρυθμού με τέσσερις ημικίονες (τετράστυλο πρόπυλο με παραστάδες στις άκρες), επάνω στους οποίους στηρίζεται το δωρικό γείσο. Αποτελείται από τρίγλυφα και ένδεκα μετόπες, που διατηρούν τμηματικά την πολυχρωμία τους και διακοσμούνται με ένα πολύ γνωστό θέμα, την αναμέτρηση των Κενταύρων με τους Λαπίθες. Ταινία με σταγόνες και γραπτή ζώνη με άνθη και έλικες διαχωρίζουν τις μετόπες από την ιωνική ζωφόρο που ακολουθεί. Το θέμα του διακόσμου της είναι κάποια μάχη των Ελλήνων εναντίον των Περσών, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι οι μορφές που τη συνθέτουν είναι ανάγλυφες (stucco). Πάνω από το γείσο αναπτύσσεται ο "δεύτερος όροφος" της πρόσοψης. Αποτελείται από έξι μικρούς ιωνικούς ημικίονες με ύψος 1,46 μ., ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν διαστήματα διαμορφωμένα ως ψευδόθυρες. Το αέτωμα πρέπει να διέθετε γραπτή διακόσμηση, όπως προκύπτει από

διάφορα θραύσματα που έχουν έλθει στο φως. Ανάμεσα στις ακραίες παραστάδες και στους δωρικούς ημικίονες, που πλαισιώνουν τη θύρα, υπάρχουν τέσσερις ζωγραφικοί πίνακες, οι οποίοι αποτελούν ενιαία σύνθεση που απεικονίζει τη σκηνή της κρίσης του νεκρού. Ο νεκρός πολεμιστής οδηγείται από τον ψυχοπομπό Ερμή στους κριτές του Κάτω Κόσμου, Αιακό και Ραδάμανθυ, θέμα εξαιρετικά σπάνιο στην εικονογραφία, αλλά γνωστό από τον πλατωνικό διάλογο "Γοργίας". Από τον τρόπο απόδοσης των μορφών προκύπτει ότι δύο ζωγράφοι συμμετείχαν στη διακόσμηση του τάφου. Ο προθάλαμος, αν και δεν έχει ανασκαφεί πλήρως, φαίνεται ότι δεν διέθετε γραπτές παραστάσεις. Αντίθετα, ο νεκρικός θάλαμος με την αρχιτεκτονική διάρθρωση των τοίχων θυμίζει έντονα τις εσωτερικές όψεις σπιτιών της Πέλλας και της Δήλου. Διαθέτει τοιχοβάτη, κυρίως τοίχο, παραστάδες στις γωνίες, θριγικό και καμαρωτή στέγη. Βαθύ γαλάζιο, κόκκινο και λευκό είναι τα χρώματα που έχουν χρησιμοποιηθεί στο θάλαμο, ενώ ιωνικά κυμάτια, ρόδακες και ταινίες διακοσμούν τα διάφορα αρχιτεκτονικά μέλη. Οι ανωτέρω δύο Μακεδονικοί Τάφοι είναι επισκέψιμοι για το κοινό.

Ο Μακεδονικός Τάφος του Λύσωνος και του Καλλικλέους βρίσκεται σε κοντινή απόσταση στο χωριό Κοπανός. Σύμφωνα με την κεραμική που βρέθηκε κατά τις ανασκαφές και την προσωπογραφία των μελών που τάφηκαν εδώ, ο τάφος μπορεί να χρονολογηθεί από τα τέλη του 3ου έως τα μέσα του 2ου αιώνα π.Χ. Έχει τις μικρότερες διαστάσεις από όλους τους τάφους στην περιοχή του Κοπανού, αλλά ξεχωρίζει για το κατάγραφο εσωτερικό του, που διασώζει ονόματα πέντε γενεών της ίδιας οικογένειας. Πρόκειται για τον τάφο της οικογένειας του Αριστοφάνη, τα μέλη της οποίας αναγράφονται με κόκκινα γράμματα πάνω από ορθογώνιες θήκες, που ανοίγονται σε δύο επάλληλες σειρές στις τρεις πλευρές των τοίχων. Όπως αναφέρει σχετικά η αρχαιολόγος Ε. Ψαρρά, ο τάφος αποτελείται από το στενό προθάλαμο και τον τετράγωνο νεκρικό θάλαμο με προσανατολισμό Β-Ν και είσοδο στη νότια πλευρά, η οποία έκλινε με δίφυλλη πόρτα. Ο προθάλαμος έχει επίπεδη οροφή και στα τοιχώματά του είναι ζωγραφισμένα ένα περιρραντήριο και ένας βωμός, ενώ στο υπέρθυρο του ανοίγματος προς το θάλαμο υπάρχει γραπτή επιγραφή με τα ονόματα των πρώτων ενταφιασμένων νεκρών: "Λύσωνος και Καλλικλέους των Αριστοφάνους". Ο νεκρικός θάλαμος διαθέτει είκοσι δύο θήκες σε δύο σειρές, οι δεκαεπτά από τις οποίες είχαν δεχθεί τις στάχτες και τα κτερίσματα από τις καύσεις των νεκρών. Οι ιωνικές παραστάδες, που αποδίδονται τρισδιάστατα με φωτοσκίαση πάνω στους τοίχους, δημιουργούν στο εσωτερικό του μνημείου την εντύπωση ενός πραγματικού περιστυλίου, στον υπαίθριο χώρο ενός κήπου. Μία συνεχόμενη φυτική γιρλάντα με κορδέλες και ρόδια στεφανώνει το ανώτερο μέρος του περιστυλίου, ενώ στα δύο τύμπανα των στενών πλευρών αποδίδονται ζωγραφικά τα όπλα, που συχνά συνοδεύουν ως κτερίσματα τους νεκρούς πολεμιστές: κράνη, ξίφη, καθώς και δύο διαφορετικού τύπου μακεδονικές ασπίδες. Η ζωντάνια των χρωμάτων και η πολύ καλή διατήρηση των τοιχογραφιών οφείλεται στο γεγονός ότι, από τότε που αποκαλύφθηκε το μνημείο, δεν αφαιρέθηκε ποτέ ο χωμάτινος τύμβος του, που του εξασφαλίζει σταθερές συνθήκες υγρασίας. Οι ομοιότητες μεταξύ της ζωγραφικής του συγκεκριμένου τάφου με το δεύτερο πομπηϊανό στυλ αποτελούν σημαντικές ενδείξεις για τις επαφές και τις σχέσεις του ελληνιστικού κόσμου με τη ρεπουμπλικανική Ρώμη και, ίσως, η συγκεκριμένη τεχνοτροπία ("αρχιτεκτονικό ζωγραφικό στυλ" κατά τη Stella Miller) να αποτέλεσε τις αρχές ή να έθεσε τις βάσεις για την ανάπτυξη του δεύτερου πομπηϊανού στυλ. Ο τάφος βρέθηκε τυχαία το 1942, ανασκάφηκε από τον Χαράλαμπο Μακαρόνα και δημοσιεύθηκε περι-

ληπτικά από τον ανασκαφέα, ενώ η πλήρης μελέτη του έχει γίνει από την αρχαιολόγο Stella Miller. Σήμερα είναι προσιτός μόνο στους ειδικούς, προκειμένου να εξασφαλιστεί η σταθερή υγρασία, που έχει συμβάλει στην εξαιρετή διατήρηση του ζωγραφικού διακόσμου του. Για την καλύτερη προστασία του μνημείου το 1999 κατασκευάστηκε μεταλλικό στέγαστρο.

Άλλος γνωστός Μακεδονικός Τάφος των Λευκαδίων είναι αυτός " του Kinch". Είναι ο πρώτος τάφος στην περιοχή Κοπανού Ημαθίας που εντοπίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα και πήρε το όνομά του από το Δανό αρχιτέκτονα Κ.Φ. Kinch, ο οποίος αποκάλυψε το μνημείο και το μελέτησε τα έτη 1887, 1889 και 1892. Εκτός από τα σχέδια ο Kinch αναπαρέστησε ζωγραφικά τη διακόσμηση του τάφου και διέσωσε έτσι τις χαμένες σήμερα τοιχογραφίες του μνημείου, που χρονολογείται στο α' μισό 3ου αι. π.Χ. Η Ε. Ψαρρά αναφέρει ότι ο τάφος είναι διθάλαμος και διαθέτει καμαρωτή σκεπή στο θάλαμο και επίπεδη στον προθάλαμο. Ήταν καλυμμένος από επίχωση που σχημάτιζε τύμβο με ύψος 2,50 μ. Η πρόσοψή του ήταν δωρικού ρυθμού, χωρίς όμως να διαθέτει κίονες. Δύο παραστάδες με επίκρανα πλαισίωσαν την είσοδο, την οποία έφραζαν πωρόλιθοι και όχι πόρτα όπως συνήθως. Ο δωρικός θριγικός του τάφου διακοσμείται με έξι τρίγλυφα και έξι μετόπες, που αρχικά είχαν κιτρινωπό χρώμα, ενώ τα τρίγλυφα βαθύ κωνό. Ως επιστέγαση του δωρικού θριγικού υπήρχε ιωνικό κυμάτιο. Οι εσωτερικοί τοίχοι του μνημείου ήταν καλυμμένοι με λευκό κονίαμα, επάνω στο οποίο έγινε ο ζωγραφικός διάκοσμος. Στον προθάλαμο υπήρχε σε ύψος 1,70 μ. από το έδαφος μια ανάγλυφη κορνίζα, που ήταν ζωγραφισμένη με λευκά, κόκκινα και πράσινα άνηθ επάνω σε κόκκινη ταινία. Οι τοίχοι του θαλάμου σε ύψος μέχρι και 0,70 μ. από το έδαφος ήταν βαμμένοι με ωχροκίτρινο χρώμα, από εκεί και πάνω με βαθύ κόκκινο χρώμα, ενώ ακόμη ψηλότερα υπήρχε ανθοστοιχία επάνω σε βαθύ γαλάζιο φόντο. Στον ανατολικό τοίχο υπήρχε γραπτή παράσταση, που δεν σώζεται σήμερα. Εικόνιζε Μακεδόνα ιππέα με άλογο που κάλπαζε, να επιτίθεται με το δόρυ του σε πεζό Πέρση στρατιώτη, ο οποίος προσπαθούσε να αμυνθεί προτάσσοντας την ασπίδα του. Ο τάφος του Kinch υπέστη σοβαρές ζημιές από τις εργασίες που έγιναν στην περιοχή για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης-Μοναστηρίου και καταπλακώθηκε με χώματα. Το 1970-1971, με μέριμνα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας πραγματοποιήθηκαν εργασίες αναστήλωσης και καθαρισμού του μνημείου, με σκοπό την αποκατάσταση της μορφής του.

Στην Αρχαία Μιέζα μπορεί να επισκεφθεί και το χώρο του Νυμφαίου, που ταυτίζεται με τη Σχολή του Αριστοτέλους. Εκεί ο μεγάλος Έλληνας φιλόσοφος ανέλαβε την εκπαίδευση του Μεγάλου Αλεξάνδρου μεταξύ 343 π.Χ.- 340 π.Χ. καθ' υπόδειξιν του Φιλίππου. Γράφει σχετικά ο Πλούταρχος στο έργο του Αλέξανδρος «σχολήν μὲν οὖν αὐτοῖς καὶ διατριβὴν τὸ περὶ Μιέζαν Νυμφαῖον ἀπέδειξεν (Φίλιππος Β΄ της Μακεδονίας), ὅπου μέχρι νῦν Ἀριστοτέλους ἔδρας τε λιθίνας καὶ ὑποσκίους περιπάτους δεικνύουσιν. ἔοικε δ' Ἀλέξανδρος οὐ μόνον τὸν ἠθικὸν καὶ πολιτικὸν παραλαβεῖν λόγον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπορρητῶν καὶ βαθυτέρων διδασκαλιῶν, ἃς οἱ ἄνδρες ἰδίως ἀκροατικὰς καὶ ἐποπτικὰς προσαγορεύοντες οὐκ ἐξέφερον εἰς πολλοὺς, μετασχεῖν». Το Νυμφαίο βρίσκεται στη θέση Ισβόρια, 2 χλμ νότια της Νάουσας, πάνω στον επαρχιακό δρόμο που οδηγεί στον Κοπανό. Η Σχολή του Αριστοτέλη στεγάστηκε ανάμεσα σε δύο φυσικά σπήλαια στα οποία λαξεύτηκε κάθετα ο βράχος, προστέθηκε μία ιωνική κιονοστοιχία και δημιουργήθηκε μία στεγασμένη στοά σε σχήμα γάμα

Πρόκειται για ένα ειδυλλιακό τοπίο και αν και οι ανασκαφές δεν έχουν ολοκληρωθεί, ο αρχαιολογικός χώρος είναι επισκέψιμος από το κοινό.

Ο πυρήνας του δημόσιου κέντρου της αρχαίας πόλης εντοπίζεται στα κτήματα του Κοπανού (θέση Μπελοβίνα), όπου η συστηματικότερη έρευνα ξεκίνησε πριν μία δεκαετία περίπου και συνεχίζεται. Το 1992 αποκαλύφθηκε στο νοτιοδυτικό άκρο του ανασκαμμένου χώρου το θέατρο της Μιέζας. Το ημικυκλικό κοίλο του ανοίγεται σε μία φυσική πλαγιά, με πανοραμική θέα προς την πεδιάδα. Έχει δεκατέσσερις σειρές εδωλίων, που χωρίζονται με πέντε κερκίδες και η χωρητικότητά του υπολογίζεται περίπου σε 1.500 άτομα. Στις πρώτες επτά σειρές διατηρούνται οι πώρινες λιθόπλινθοι των εδωλίων, ενώ στο υπόλοιπο τμήμα του κοίλου διακρίνεται η λάξευση του βράχου για την προετοιμασία της έδρασης τους. Τα μαρμάρια καθίσματα της προεδρίας κάποτε κύκλωναν τη χωμάτινη ορχήστρα του θεάτρου. Η τοποθέτηση πάντως του σκηνικού οικοδομήματος βαθιά στην πεταλόσχημη ορχήστρα, αλλά και η συνύπαρξη ελληνιστικών και ρωμαϊκών κατασκευαστικών στοιχείων, σε συνδυασμό με την κεραμική, οδηγούν σε μια χρονολόγηση του μνημείου στα πρώιμα ρωμαϊκά χρόνια, ενώ η χρήση του χώρου φαίνεται ότι συνεχίζεται μέχρι και τον 4ο αι. μ.Χ.

(δηλαδή το θέατρο ήταν σε χρήση για πέντε περίπου αιώνες).

Χαμηλότερα, στα βορειοανατολικά του θεάτρου, απλώνονται τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα στωϊκών και άλλων κτηρίων από το δημόσιο κέντρο της πόλης, που ανήκουν στους ελληνιστικούς χρόνους. Το πιο επιβλητικό τμήμα όλου του συγκροτήματος είναι ένας επιμήκης στεγασμένος χώρος, που φέρει στην εσωτερική πλευρά του νότιου τοίχου του, διαμόρφωση ημικίωνων, δημιουργώντας στο εσωτερικό του χώρου εικόνα ψευδοπρόσοψης. Στα δυτικά, ένα κεκλιμένο επίπεδο οδηγεί ψηλότερα σε μία στοά με δωρική κιονοστοιχία και τετράγωνα δωμάτια, σε δύο από τα οποία βρέθηκαν "απλά βοτσαλωτά" δάπεδα, παρόμοια με αυτά της Πέλλας και της Βεργίνας. Αμέσως βόρεια του στεγασμένου χώρου των ημικίωνων, έχει αποκαλυφθεί μικρό ναόσχημο οικοδόμημα, για το οποίο προτείνεται με επιφύλαξη η λατρευτική χρήση.

Στο δυτικό τομέα του αρχαιολογικού χώρου έχει αποκαλυφθεί μεγάλο στωϊκό κτήριο σε σχήμα γάμα. Στη βορειοδυτική γωνία του ήρθαν στο φως τέσσερα τετράγωνα δωμάτια, που επικοινωνούν ανά δύο με ένα κοινό προθάλαμο και έχουν έκκεντρες θύρες. Η διαμόρφωση των χώρων αυτών σε συνδυασμό με τα ευρήματα καθιστούν αρκετά πιθανή την ερμηνεία τους ως αιθουσών συμποσίου, χωρητικότητας 7 κλινών η κάθε μία. Αντίστοιχοι χώροι εστιατορίων απαντούν κυρίως σε χώρους μεγάλων ιερών, ιδιαίτερα του Ασκληπιού, όπως στην Επίδαυρο, Αθήνα και αλλού. Μπορούμε ίσως να υποθέσουμε ότι τα κτήρια που έχουν αποκαλυφθεί μέχρι σήμερα ανήκουν στον ευρύτερο χώρο ενός ιερού που ενδεχομένως ήταν αφιερωμένο στον Ασκληπιό, τη μοναδική θεότητα για την οποία έχουμε αναφορά στη Μιέζα.

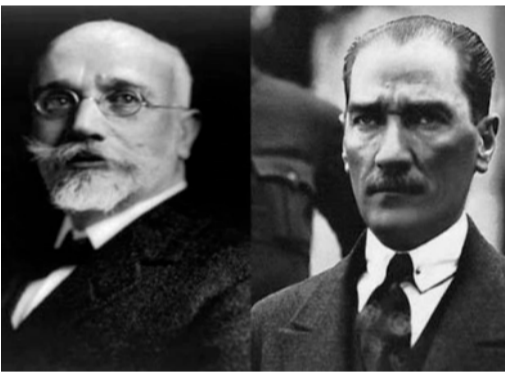
του Χρήστου Γιανταμίδα
Απόστρατου Αξιωματικού
του Πολεμικού Ναυτικού

Η Απήχηση της Συνθήκης της Λωζάνης Ανταλλαγή πληθυσμών

Η Μικρασιατική καταστροφή χαρακτηρίζεται ως η χειρότερη που υπέστη ποτέ ο ελληνοισμός στην ιστορία του. Χειρότερη και από την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Γιατί μετά την άλωση ο ελληνικός λαός παρέμεινε στα εδάφη του, προσδοκώντας στην λύτρωσή του. Ενώ μετά την ήττα του ελληνικού στρατού και της αποχώρησής του από την Μ. Ασία, ακολούθησε η Συνθήκη της Λωζάνης, όπου προέβλεπε την αναγκαστική μετακίνηση πληθυσμών, την μεγαλύτερη στα παγκόσμια ιστορικά χρονικά με κριτήριο μόνο το θρήσκευμα.

Ο βίαιος ξεριζωμός των Ελλήνων της Μ. Ασίας και των Ελλήνων του Πόντου ήταν πράγματι οδυνηρός και απάνθρωπος, αλλά εμπεριείχε κάποια θετικά λυτρωτικά χαρακτηριστικά. Η μαζική αυτή ανταλλαγή πληθυσμών υπήρξε η λιγότερη κακή οδυνηρή λύση, σε σύγκριση με άλλες εναλλακτικές λύσεις για τους μειονοτικούς πληθυσμούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, καθόσον η παραμονή-επιβίωσή τους και ιδιαίτερα των Ελλήνων Χριστιανών στα εδάφη τους ήταν αδύνατη μετά τα γεγονότα της Μικρασιατικής ήττας του 1922. Η περαιτέρω παραμονή τους θα συντελούσε στον εξισλαμισμό τους, ή στον βίαιο ξεριζωμό όσων δεν εξισλαμίζονταν ή στο θάνατο. Αυτή η πραγματικότητα φάνηκε στους Έλληνες της Κωνσταντινούπολης και των νησιών Ίμβρου και Τενέδου που εξαιρέθηκαν από την ανταλλαγή, τα πογκρόμ που υπέστησαν το 1942, 1955, 1964.

Η άλλη θετική πλευρά της ανταλλαγής των μειονοτικών πληθυσμών ήταν η δημογραφική ομογενοποίηση των βαλκανικών κρατών, και λόγω αυτής, στην συνέχεια επικράτησε η ειρήνη στην περιοχή των Βαλκανίων. Η ανταλλαγή των πληθυσμών ήταν ένα θείο δώρο και για το ελληνικό κράτος. Γιατί η έλευση των Ελλήνων Μικρασιατών και Ελλήνων του Πόντου, όχι μόνο αύξησε τον πληθυσμό του κατά 1.500.000 κατοίκους, αλλά συνετέλεσαν και στην κατακόρυφη αύ-

ξηση της οικονομίας της χώρας, καθώς και σε όλους τους παραγωγικούς τομείς όπως: Γεωργία, κτηνοτροφία, εμπόριο, βιοτεχνία, βιομηχανία, ναυτιλία, γράμματα, αθλητισμό κ.λ.π. μεταφέροντας την τεχνογνωσία-εμπειρία από την καθ' ημάς Ανατολή.

Η πτωχευμένη τότε Ελλάδα και λόγω των μακροχρόνιων πολέμων με καταρρέουσα οικονομία και με πολιτική αστάθεια, πραγματοποίησε ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα στην ιστορία της σε καιρό ειρήνης. Να εγκαταστήσει και στην συνέχεια να αφομοιώσει τον τεράστιο πληθυσμιακό όγκο εξορισθέντων και ρακενδύτων Ελλήνων. Κατόρθωσε το φαινομενικά ακατόρθωτο, κατόρθωσε να διαχειριστεί με επιτυχία την εγκατάστασή τους. Εδώ θα πρέπει να τονισθεί ότι, τεράστια ήταν και η οργανωτική-οικονομική υποστήριξη της Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων της Κοινωνίας των Εθνών, που βοήθησε, έτσι ώστε η συνεχόμενη προσφυγική ροή να ενσωματωθεί-εγκατασταθεί με το καλλίτερο δυνατό τρόπο.

Ένα άλλο θετικό και σημαντικό στοιχείο, που δεν πρέπει να μας διαφεύγει, είναι ότι, ο μεγαλύτερος όγκος των Ελλήνων προσφύγων περί τους 700.000, εγκαταστάθηκε στις ακριτικές περιοχές, Μακεδονίας και Θράκης, όπου αποτέλεσαν το 50 έως 70% του πληθυσμού τους, κατά συνέπεια συνέβαλαν στην δημογραφική αύξηση του ελληνικού πληθυσμού, αποτρέποντας έτσι εις το διηνεκές τις όποιες αλυτρωτικές διεκδικήσεις των όμορων κρατών, σε μια πολύπαθη περιοχή των Βαλκανίων.

Στην συνέχεια, η σμίξη τους με τους γηγενείς Μακεδόνες-Θρακιώτες διαμόρφωσαν μια νέα και πιο ανανεωμένη Ελλάδα, παρά τις όποιες φυσιολογικές και αναπόφευκτες τριβές που προκλήθηκαν αρχικά μεταξύ τους.

Επί των ημερών μας, όλοι μαζί, γηγενείς Μακεδόνες-Θρακιώτες, Μικρασιάτες, Πόντιοι, Ανατολικορωμιλιώτες, Ανατολικοθρακιώτες, συνυπάρχουν ειρηνικά και αποτελούν όλοι μαζί την ελληνική Μακεδονία, η οποία είναι ελληνική από αρχαιότατων χρόνων και θα παραμείνει ελληνική, γιατί ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ=ΕΛΛΑΔΑ=ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Συμπεραίνεται λοιπόν, ότι, το ελληνικό κράτος με το μπόλιασμα του νέου προσφυγικού αίματος μεταμόρφωσε κυριολεκτικά την όψη της Ελλάδας και χωρίς υπερβολή συνέβαλε στην επιβίωσή του. Αντιλαμβανόμαστε και αναγνωρίζουμε το μέγεθος του πολιτισμού των Ελλήνων που κατοικούσαν επί αιώνες διασκορπισμένοι στην Μ. Ασία-Πόντο-Αν. Θράκη-Ανατολική Ρωμυλία επί 3000 και πλέον χρόνια όπου ανέπτυξαν, διέδωσαν τον ελληνικό πολιτισμό μέχρι το 1922. Χρονολογία που έλαβαν το εισιτήριο χωρίς επιστροφή από την Συνθήκη της Λωζάνης ένεκα της πολιτικής του Ελ. Βενιζέλου.

Θέτοντας έτσι και το οριστικό τέλος στο όραμα της Μεγάλης Ιδέας.

ΟΥΔΕΝ ΚΑΚΟΝ - ΑΜΙΓΕΣ ΚΑΛΟΥ

ΤΟ ΔΟΓΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΜΥΘΟΣ

του ΗΛΙΑ ΣΠΑΝΟΥ

Με αφορμή την τρέχουσα οικολογική κρίση έγινε σαφές το πόσο τρομοκρατεί τις κυβερνήσεις οποιαδήποτε απειλή κατά του δόγματος «της ανάπτυξης» αφού ρίχνουν δισεκατομμύρια από το δημόσιο χρήμα σε ένα καταρρέων οικονομικό σύστημα.

Το ερώτημα, όμως, που δεν απαντάει κανείς είναι παλιό: Πόσο θ' αντέξουν οι περιορισμένες πλουτοπαραγωγικές πηγές της Γης, το ποσό των φυσικών πόρων που χρειάζονται για να διατηρηθεί ο ρυθμός αυτός πρέπει επίσης ν' αυξάνεται; Χρειάστηκε ολόκληρη η ανθρώπινη ιστορία για να φθάσει το σημερινό της μέγεθος η οικονομία. Με τη σημερινή μορφή της μέσα σε δύο δεκαετίες μόνο θα μπορεί να διπλασιαστεί. ΤΙ ΘΑΓΙΝΕΙ ΤΟΤΕ;

Με το θέμα αυτό ασχολήθηκε σε ειδική έκδοση του το New Scientist, φιλοξενώντας στις στήλες του σημαντικούς διανοητές από τον χώρο της πολιτικής, της οικονομίας και της φιλοσοφίας που διαφωνούν βαθιά με το ΔΟΓΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, το οποίο αδιαφορεί για το περιβαλλοντικό κόστος της αδηφάγου «αναπτυξιακής» πολιτικής.

Η τελευταία γραμμή άμυνας των υπέρμαχων της απεριόριστης ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας είναι ότι, αυτή χρειάζεται για να εξαιρεθεί η φτώχεια. Ο ισχυρισμός αυτός είναι υποκριτικός και ψευδής. Όποια λογική και να επιστρατεύσει κανείς, ΕΙΝΑΙ ΦΑΝΕΡΟ ΟΤΙ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΤΙ ΑΔΥΝΑΤΟ, λένε οι ερευνητές που ερωτήθηκαν από το New Scientist.

Στη διάρκεια της δεκαετίας του '80, για κάθε 100 δολάρια που προστίθεντο στην αξία της παγκόσμιας οικονομίας, γύρω στα 2,20 πήγαιναν με κάποιο τρόπο σε εκείνους που ζούσαν κάτω από το όριο της απόλυτης φτώχειας, όπως το όριζε η Παγκόσμια Τράπεζα. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '80, αυτό το

ποσό συρρικνώθηκε μόλις στα 60 σεντ!... και λιγότερο μέχρι σήμερα.

Η ανισότητα αυτή στην κατανομή του εισοδήματος «που φούντωσε απότομα» σημαίνει ότι οι φτωχοί γίνονται λίγο λιγότεροι φτωχοί ενώ οι πλούσιοι πολύ πλουσιότεροι.

Χρειάζεται παγκόσμια ανάπτυξη 166 δολαρίων για να δημιουργηθεί το έξτρα 1 δολάριο για τους ανθρώπους που ζουν με λιγότερο από 1 δολάριο ημερησίως...

Ο Andrew Simms, διευθυντής πολιτικής τότε του New Economics Foundation του Λονδίνου, εξηγεί: «Το μέτρο, που είναι γνωστό ως (οικολογικό αποτύπωμα), συγκρίνει τι καρπωθήκαμε από τη Βιόσφαιρα και το επιστρέψαμε ως απόβλητα, με την ικανότητα της βιόσφαιρας να το αφομοιώσει και να το ξαναγεννήσει.

Αποκαλύπτει το αν ζούμε εντός των δυνατοτήτων μας ή σπαταλάμε το οικολογικό μας κεφάλαιο.

Σύμφωνα μ' αυτό λοιπόν, «η ανθρωπότητα έχει ξεπεράσει την ικανότητα της βιόσφαιρας να συντηρήσει τις δραστηριότητες μας κάθε χρόνο». Από τα μέσα της δεκαετίας του '80 και κάθε χρόνο ο ρυθμός αυξάνεται. Το 2008, είχαμε καταναλώσει την ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, πέντε ημέρες νωρίτερα από ότι το προηγούμενο έτος.

Έτσι όπως πάμε θα χρειαστούν άλλοι τρεις πλανήτες σαν τον δικό μας για να μας συντηρήσουν αν διατηρήσουμε τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής, και πέντε πλανήτες αν όλοι ζούμε όπως οι Αμερικανοί.

Το παράλογο είναι ότι, με το σημερινό οικονομικό σύστημα, η μείωση της φτώχειας κατ' ελάχιστον θα χρειάζεται τεράστια επιπλέον κατανάλωση από εκείνους που είναι ήδη πλούσιοι. Για να καταφέρουν οι πιο φτωχοί να αποκτήσουν εισόδημα μόλις 3 δολαρίων την ημέρα θα χρειασθεί η ΒΙΟ-ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΗΣ να συντηρήσει τον πληθυσμό της (άλλων 15 πλανητών σαν τη Γη μας). Με άλλα λόγια, θα έχουμε κάνει τη Γη μη κατοικήσιμη πολύ πριν η φτώχεια εξαιρεθεί. «Why our economy is killing the planet» του Andrew Simms, New Scientist.

Και όλα αυτά όχι σήμερα αλλά του 18/10/2008.

Η κεκτημένη ταχύτητα του σημερινού συστήματος που οδηγεί σε περιβαλλοντική καταστροφή, είναι τόσο μεγάλη που μόνο ισχυρές δυνάμεις μπορούν να αλλάξουν την τροχιά του. Χρειάζονται δραστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ρίζας των αιτιών της σημερινής καταστροφικής ανάπτυξης και να μεταμορφώσουν την οικονομική δραστηριότητα σε κάτι φιλικό και ενισχυτικό για το περιβάλλον.

Σχεδόν τα μισά από τα εύκρατα και τροπικά δάση του κόσμου έχουν ήδη χαθεί, κυρίως για να δημιουργηθεί καλλιεργήσιμη γη.

Η απόδοση έχει ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση ορισμένων ειδών, απώλεια της οικονομικής αξίας, καθίζηση του εδάφους, πλημμύρες και εξάντληση του εδάφους.

Η ερημοποίηση περιλαμβάνει περισσότερα πράγματα από την εξάπλωση απλώς της ΕΡΗΜΟΥ. Περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες που υποβαθμίζουν το παραγωγικό έδαφος, κάνοντάς το τελικά έρημο: διάβρωση του εδάφους, αλμύρωση, έλλειψη βλάστησης και συμπίεση (πατίκωμα) του εδάφους.

Καμία άλλη φυσική περιοχή δεν έχει πληγεί τόσο από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, όσο τα συστήματα γλυκού νερού. Τα φυσικά ποτάμια ρεύματα και η σφύζουσα ζωή που συνδέεται με αυτά έχουν επηρεασθεί σε μεγάλη έκταση από φράγματα, προχώματα, εκτροπές, διοχέτευση ρευμάτων, επιχυματώσεις των υγρότοπων και άλλες παρεμβάσεις και, φυσικά, από τη ρύπανση.

Ρυπαντές κάθε τύπου ρίχνονται στο νερό σε ολόκληρο τον κόσμο σε τεράστιες ποσότητες, μειώνοντας τις ικανότητες των υδάτινων όγκων να συντηρήσουν την υδρόβια ζωή και να στηρίξουν τις ανθρώπινες κοινότητες. Η μόλυνση απαγορεύει την πρόσβαση στο καθαρό νερό μιας μεγάλης μερίδας του παγκόσμιου πληθυσμού. Μία σημαντική υποκατηγορία των χημικών αυτών ρυπαντών είναι οι ουσίες EDS (Endocrine disrupting Substances), που επηρεάζουν την ισορροπία των κανονικών ορμονικών λειτουργιών στους ζωντανούς οργανισμούς.

Πολλές από αυτές μπορούν να διακόψουν τις φυσικές ορμονικές λειτουργίες στους ανθρώπους με αποτέλεσμα την εκθηλυκοποίηση, τη χαμηλή ποιότητα σπέρματος και τον ερμαφροδιτισμό (James Gustave Speth, The Bringe at the Edge of the World.). Η ανθρώπινη υγεία θα υποφέρει επίσης με πολλούς τρόπους. Όπως συμπεραίνει το IPCC (Intergovernmental Panel on Climate change) Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του κλίματος.

«Η έκθεση σε μελλοντικές κλιματικές αλλαγές είναι πιθανόν να επηρεάσει την κατάσταση της υγείας εκατομμυρίων ανθρώπων, ιδιαίτερα εκείνων με μικρή ικανότητα προσαρμογής, λόγω:

Αύξησης του υποσιτισμού και των συνεπαγόμενων διαταραχών, με επιπτώσεις στη σωματική και πνευματική ανάπτυξη των παιδιών.

Αύξησης των θανάτων, των ασθενειών και των τραυματισμών λόγω των κυμάτων καύσωνα, των πλημμυρών, των καταιγίδων, των πυρκαγιών και της ξηρασίας.

Αύξησης της διάρροιας, αυξημένης συχνότητας καρδιοαναπνευστικών ασθενειών λόγω των υψηλότερων συγκεντρώσεων όζοντος στην ατμόσφαιρα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, και εξάπλωσης ορισμένων μολυσματικών ασθενειών».

Άλλες αναφορές εκτός από αυτή της IPCC, εστιάζουν την προσοχή τους σε συγκεκριμένους κινδύνους. Σχετικά με την ανθρώπινη υγεία, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας εκτιμά ότι στο μέλλον θα χάνονται 150.000 ανθρώπινες ζωές ετησίως, λόγω των κλιματικών αλλαγών.

Η μείωση των υδάτινων πόρων ή της γεωργίας, η απώλεια των νερών από το λιώσιμο των πάγων την άνοιξη και το καλοκαίρι, καθώς και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η εξασθένηση των οικοσυστημάτων και άλλες επιδράσεις, θα μπορούσαν εύκολα να προκαλέσουν κοινωνικές εντάσεις, βίαιες συγκρούσεις, καταστάσεις εκτάκτου ανθρωπιστικής ανάγκης και δημιουργία οικολογικών προσφύγων τελικά το οικονομικό μοντέλο του αδηφάγου καπιταλισμού καθημερινά όλο και περισσότερο σκοτώνει τον πλανήτη.

Το μοντέλο του «ΟΣΟ ΨΩΝΙΖΩ ΥΠΑΡΧΩ» αμφισβητείται!... και το σύνθημα ανάπτυξη είναι μία μάταια ελπίδα και μία προγραμματισμένη απάτη!... Το βλέπουμε καθημερινά εδώ και πολλά χρόνια στον ελλαδικό χώρο και εν γένει στην Ευρώπη.

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΚΟΣΜΟ

8^{ος}-4^{ος} ΑΙΩΝΑΣ Π.Χ

Ένα από τα θέματα που με απασχόλησε το τελευταίο διάστημα είναι η θέση της γυναίκας κατά την αρχαιότητα. Η καθημερινότητα μιας γυναίκας αφορούσε καθήκοντα εντός σπιτιού αλλά και υποχρεώσεις εκτός σπιτιού με τις οποίες ήταν επιφορτισμένη.

Κατά την αρχαϊκή περίοδο (8ος-5ος αιώνας π.Χ) στην Αθήνα οι γυναίκες έπαιζαν σημαντικό ρόλο στα πλαίσια του «οίκου». Όπως οι άντρες έπρεπε να προετοιμαστούν για τον πόλεμο, την αρχηγία και τη διπλωματία, οι νεαρές γυναίκες έπρεπε να ασκηθούν στο χορό, στο τραγούδι και σε άλλα θρησκευτικής φύσεως έθιμα που συνδέονται με το γάμο και τη μητρότητα. Από αγάλματα αυτής της περιόδου αντιλαμβανόμαστε πόσο σημαντική ήταν η παρουσία νεαρών γυναικών στα ιερά με αφορμή εορταστικές εκδηλώσεις προς τιμήν της θεότητας. Αυτές ήταν οι μόνες περιστάσεις που μπορούσε να εμφανιστεί δημόσια μια κοπέλα σε ηλικία γάμου και η σεμνότητα που έπρεπε να τη διακρίνει απηχείται στο χαμηλωμένο βλέμμα πολλών κορών. Ταυτόχρονα προκαλούν τα βλέμματα των αντρών με τα κομψά φορέματά τους, τις περίτεχνες κομμώσεις τους, τη συνολική τους παρουσία και ακόμα το σφήξιμο της ζώνης που τονίζει το στήθος, τα πόδια και τους γλουτούς.

Προορισμός της γυναίκας ήταν η παραγωγή και ανατροφή απογόνων, η ενασχόληση με το νοικοκυριό είτε υφαίνοντας είτε επιβλέποντας τις δούλες του σπιτιού και τα αποθηκευμένα αγαθά. Ο σύζυγος έλειπε πολύ συχνά σε στρατιωτικές ή διπλωματικές αποστολές οπότε το βάρος έπεφτε στη σύζυγο. Ένα από τα κύρια οικιακά καθήκοντα μιας συζύγου ήταν η υφαντική προετοιμάζοντας οτιδήποτε μπορούσε να χρειαστεί στο νοικοκυριό της. Αν και έπρεπε να περνάει το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου της μέσα στους τέσσερις τοίχους του σπιτιού, μπορούσε επίσης να υπηρετήσει την κοινωνία στη οποία ανήκε με τη συμμετοχή της σε λατρευτικές τελετές προς τιμήν των θεών. Οι γυναίκες αφιέρωναν αναθήματα στους θεούς και στις θεές σε ιερά σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Ο αποδέκτης του μεγαλύτερου αριθμού των ταμάτων και αφιερωμάτων των γυναικών ήταν η θεά Αθηνά. Οι άλλες αφιερώσεις αφορούν θεές που ήταν σημαντικές στον κύκλο της ζωής μιας γυναίκας, όπως η Άρτεμη, η Ήρα, η Αφροδίτη, η Νέμεση, η θεά του τοκετού

Ειλειθυία, οι Νύμφες, η Δήμητρα και η Περσεφόνη.

Αντίθετα από τις Αθηναίες, οι Σπαρτιάτισσες ήταν γυναίκες εξαιρετικά σκληραγωγημένες και μεγαλωμένες σχεδόν ίσα με τους άντρες. Τα καλλυντικά ήταν κάτι ασυνήθιστο για αυτές γιατί δεν τα χρειαζόνταν. Ασκούνταν στο ύπαιθρο και αυτό έκανε το δέρμα τους να λάμπει. Ιδιαίτερα σημαντικό ήταν ότι θεωρούνταν σχεδόν ίση με τον άντρα και δεν περιοριζόταν σε έναν ιδιωτικό χώρο. Τα κορίτσια ανατρέφονταν όπως τα αγόρια και αργότερα ως σύζυγοι δεν ήταν έγκλειστες στην κατοικία του άντρα τους. Πολύ συχνά οι γυναίκες παρομοιάζονταν με άλογα, γεγονός που υποδηλώνει κάλλος και πλούτο.

Οι Σπαρτιάτισσες ήταν οι μόνες Ελληνίδες για τις οποίες η πολιτεία είχε φροντίσει για μια δημόσια εκπαίδευση. Η σωματική άσκηση έπαιζε πρωτεύοντα ρόλο στη ζωή τους, αφού το βασικότερο καθήκον τους ήταν να γεννήσουν πολεμιστές και μόνο με τη σωματική άσκηση θα γεννιόνταν ωραία και υγιή παιδιά. Ήταν οι μόνες Ελληνίδες που αθλούνταν γυμνές, όπως οι άντρες και ασχολούνταν με τον αθλητισμό σε μόνιμη βάση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν οι αγώνες δρόμου στην Ολυμπία προς τιμήν της Ήρας οι οποίοι γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια. Δεκαέξι γυναίκες ύφαιναν έναν πέπλο για την ίδια και ήταν οι ίδιες που συμμετείχαν στους αγώνες οι οποίοι ονομάζονταν Ηραία. Προκειται για αγώνα δρόμου μεταξύ παρθένων οι οποίες έτρεχαν ανά ηλικία, πρώτες οι μικρότερες και τελευταίες οι μεγαλύτερες. Έτρεχαν με τα μαλλιά ξέμπλεκα να πέφτουν στους ώμους, φορούσαν ένα χιτώνα που τους έφτανε λίγο πάνω από το γόνατο και ο δεξιός ώμος ήταν γυμνός μέχρι το στήθος. Οι νικήτριες στεφανώνονταν με κλαδιά ελιάς και έπαιρναν και ένα μερίδιο από την αγελάδα που θυσιαζόταν για την Ήρα.

Πέρα από τον αθλητισμό οι γυναίκες της Σπάρτης συμμετείχαν σε χορούς και εκτελούσαν λυρικά χορικά ποιήματα κάτι που δείχνει ότι δεν ήταν αποκλεισμένες από το δημόσιο βίο αλλά και ότι κάποιες από αυτές ήταν και εγγράμματες καθώς γνώριζαν να τραγουδούν και να χορεύουν. Επίσης είχαν απομνημονεύσει τους μύθους και τα ιστορικά γεγονότα που αφηγούνταν τα ποιήματα. Επιπλέον όπως οι άλλες Ελληνίδες, οι Σπαρτιάτισσες μπορούσαν να υφαίνουν αλλά η υφαντική

της Ελένης Μεγαλοπούλου
πτυχιούχος Τμήματος
Ιστορίας - Αρχαιολογίας

θεωρούνταν βάνουση χειρωνακτική εργασία και απαγορεύονταν να επιδίδονται σε τέτοιου είδους δραστηριότητες ή σε εργασίες με σκοπό το κέρδος. Κέρδιζαν τα προς το ζην εκμεταλλευόμενες την εργασία των κατώτερων τάξεων στα αγροτεμάχια που δίνονταν στους Σπαρτιάτες όταν γεννιόνταν και αποδίδονταν πίσω στην κοινότητα όταν πέθαιναν.

Η κατάσταση δεν άλλαξε ιδιαίτερα στην Αθήνα των κλασικών χρόνων (5ος-4ος αιώνας π.Χ). Η γυναίκα ήταν έγκλειστη στο σπίτι αλλά με σημαντική θέση στις θρησκευτικές εορτές και τελετουργίες. Μια σημαντική λειτουργία των γυναικών ήταν να εξασφαλίσουν τη διατήρηση των οίκων και να τους παρέχουν νόμιμους κληρονόμους. Έπρεπε να κρατιούνται μακριά από την κοινή θέα, με τη σημαντική εξαίρεση της εμφάνισής τους σε κηδείες και εορτές, όπως οι διάφορες λατρείες και τελετουργίες απαιτούσαν. Άλλωστε μην ξεχνάμε πως η αθηναϊκή επίσημη θρησκεία με τις πολλές λατρείες, γιορτές και τελετές ήταν αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινής ζωής και οι γυναίκες συμμετείχαν όσο και οι άντρες. Γυναίκες όλων των κοινωνικών στρωμάτων, Αθηναίες και μη, συμμετείχαν στις λατρευτικές εκδηλώσεις. Αυτά τα δρώμενα βοηθούσαν στο να σηματοδοτήσουν και να διευκολύνουν το πέρασμα μιας κοπέλας στο γάμο και στη μητρότητα, να δοξάσουν τις επιδόσεις της ως υφάντρας και να ενισχύσουν τις αναπαραγωγικές δυνάμεις των γυναικών, ώστε να προωθηθεί η γονιμότητα όλης της κοινωνίας.

Άξια προσοχής αποτελούν πολλά παραδείγματα αγγείων που εμφανίζουν τις γυναίκες ως ιέρειες. Απασχολούνταν ως επικεφαλές στη λατρεία των γυναικείων θεοτήτων. Η ιεροσύνη ήταν κληρονομικό αξίωμα στους κόλπους της ίδιας οικογένειας ή «αγοράζονταν» από μια πλούσια οικογένεια για κάποιο από τα μέλη της για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Συμμετείχαν επίσης σε θρησκευτικές τελετές που ήταν στενά συνδεδεμένες με το ρόλο τους στην οικογένεια. Η οικιακή λατρεία απαιτούσε καθημερινή επιμέλεια (γάμοι, κηδείες και η φροντίδα των οικογενειακών τάφων έδινε την ευκαιρία στις γυναίκες να τονίσουν τη συνεισφορά τους στη συνέχεια των οίκων τους).

Ο γάμος ήταν στην αντίληψή τους ένα σημαντικό γεγονός και πίστευαν πως κάθε αξιοσεβαστη γυναίκα έπρεπε να παντρευτεί. Κεντρικό γεγονός ενός αθηναϊκού γάμου ήταν η πομπή πάνω σε ένα απλό άρμα από το σπίτι της νύφης στο σπίτι του γαμπρού. Η πομπή παραδοσιακά γινόταν τη νύχτα όπως βλέπουμε σε αγγεία να κρατούν δαυλούς για να φωτίζουν το δρόμο. Η νύφη καλυμμένη με πέπλο και ο γαμπρός πάνω στο άρμα, με τους υπόλοιπους συγγενείς να ακολουθούν πεζοί κουβαλώντας δώρα για τους νεόνυμφους. Μετά το γάμο μια νεαρή γυναίκα αναλάμβανε την ευθύνη για την ευημερία του οίκου του άντρα της και για την ευζωία των μελών του. Η σύζυγος, οι ελεύθερες γυναίκες της οικογένειας και οι δούλες της οικογένειας έπρεπε να ζουν και να εργάζονται στα γυναικεία δωμάτια, στο πιο απομακρυσμένο και προστατευμένο σημείο του σπιτιού. Η κύρια δραστηριότητα των ευυπόληπτων γυναικών που μένουν στο σπίτι ήταν η υφαντική και η ραπτική για την εξασφάλιση του ρουχισμού της οικογένειας καθώς και η φροντίδα των παιδιών που αποτελούσε αποκλειστική δραστηριότητά τους.

Συμπερασματικά, παρατηρούμε πως οι γυναίκες είχαν διαφορετικά καθήκοντα και διαφορετικό ρόλο εντός της οικογένειας από τους άντρες, αλλά δεν έλλειπε ο σεβασμός ανάμεσά τους. Ο καθένας έκανε αυτό για το οποίο ήταν προορισμένος περιβαλλόμενος από αγάπη και εμπιστοσύνη. Όλα γίνονταν αυτόματα με κοινή συνείδηση του καθήκοντος και ενεργώντας για το κοινό καλό.

Από το άρμητρον της Τραγιάς

Φωτογραφικό ταξίδι στο χρόνο μέσα από το πλούσιο
φωτογραφικό αρχείο του συλλογου μας

Αρχείο Σάββας Παπαδόπουλος

Από αριστερά: Ζωή Παπαδοπούλου – Άγνωστη – Ελένη Αραβίδου-
Λαδοπούλου – Χαρίκλεια Καραμπίδου. Καθιστοί: Από αριστερά: Ευαγγελία
Καραμπίδου – Έλλη Σεϊταρίδου – Γιώργος και Σάββας Καραμπίδης.

Φωτό της δεκαετίας του 1940: Πρόσφυγες της πρώτης γενιάς, κάτοικοι του χωριού
μας σε προσωπική εργασία. Από αριστερά: Νίκος Αλχαζίδης – Χαράλαμπος Μαυ-
ρόπουλος – Αναστάσιος Σεϊταρίδης – Σάββας Ποζίδης – Αδάμ Μαυρόπουλος – Α-
δαμίδης Βασίλειος.

Σε γενέθλια του Παναγιώτη Λυκίδη: Από αριστερά: Χαριτοπούλου Ελένη – Χαριτο-
πούλου Αναστασία – Κατωνίδης Δημήτριος – Παπαδόπουλος Σάββας – Λυκίδου Μα-
ρία – Σεϊταρίδου Αικατερίνη στην περπατούρα ο Χαράλαμπίδης Κων/νος και στη μέ-
ση ο Λυκίδης Παναγιώτης.

Στην Παναγία Σουμελά στο Βέρμιο
Από αριστερά: Αραβίδου Σωτηρία – Μικροπούλου Ειρήνη –
Λυκίδου Μελπομένη -Κατωνίδου Ευμορφίλη – Παπαδοπού-
λου Ζωή. Πίσω από τις γυναίκες, Μικρόπουλος Ιωάννης –
Κατωνίδης Δημήτριος και μπροστά Κατωνίδης Θεόδωρος
και Λαδοπούλος Μιχαήλ.

Από αριστερά και πίσω: Αραβίδου-Λαδοπούλου Ελένη – Κα-
τωνίδου Ευμορφίλη – Παπαδοπούλου Ζωή και καθήμενοι: Λυ-
κίδου Ειρήνη – Σεϊταρίδου Έλλη – Αραβίδου Ζωή.